

монографія. – К.: Ін-т держави і права НАН України, 2000. – 248 с.

7. Про всеукраїнський та місцевий референдуми: Закон України від 3 липня 1991 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1286-12>.

8. Про проголошення незалежності України [Текст] : Постанова Верхов. Ради УРСР від 24 серп. 1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 38. – Ст. 502.

9. Про всеукраїнський референдум : Закон України від 6 листопада 2012 року // Офіційний вісник України. – 2012. – № 92.

Гелетій Олександра Олександрівна,
студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник – **Наливайко Лариса Романівна,**
проректор Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРЧИХ ПРАВ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Конституції України закріплює для громадян рівне право обирати і бути обраними до органів державної влади і місцевого самоврядування. Цим правом можуть користуватися лише громадяни України, оскільки воно є політичним. Внутрішнє переміщення не може бути причиною позбавлення осіб політичних прав, але на сьогодні ВПО не мають можливості використовувати їх повною мірою

Різні проблеми забезпечення політичних прав внутрішньо переміщених осіб вивчали: Дурнєва Т., Ковриженко Д., Павшук К., Пашкова Н., Савелій С. та інші.

Станом на середину вересня, за даними Міністерства соціальної політики, в Україні взято на облік 1 483 119 внутрішньо переміщених осіб. Не всі з них досягли виборчого віку (близько 13% з них – діти), не всі планують брати участь у голосуванні. Але згідно чинного нині Закону «Про місцеві вибори», ці люди не можуть голосувати [1]. Ця обставина не тільки свідчить про порушення конституційних прав і свобод особи, а і про назрівання проблеми дискримінації за ознакою переміщення.

Експерти зазначають, що близько 3,5% електорату України, які є внутрішньо переміщеними особами, позбавлені можливості повноцінної реалізації політичних прав. 3 серпня 2015 року в Верховній Раді знаходиться три законопроекти, які пропонують вирішити питання голосування внутрішньо переміщених осіб на місцевих виборах. Втім, досі ніяких процесів та змін не відбулось. За оцінкою Омбудсмена, така ситуація порушує принцип недискри-

мінації як в частині забезпечення рівності прав і свобод, так і рівності можливостей, становить непрямую дискримінацію за ознаками місця проживання та належності до ВПО [3].

Основні труднощі в реалізації права голосу на виборах зумовлені положеннями чинного законодавства, які визначають критерії наявності або відсутності права голосу на виборах, поняття виборчої адреси та порядку зміни місця голосування без зміни виборчої адреси. Зміна виборчої адреси за чинним законодавством має наслідком втрату статусу внутрішньо переміщеної особи, і всі громадяни – ВПО, які змінили свої виборчі адреси у період з лютого 2014 року до 2017 року у розумінні вітчизняного законодавства більше не вважаються ВПО [4]. Зміна місця голосування без зміни виборчої адреси має тимчасовий характер і можлива в період конкретних загальнодержавних виборів. Належне і довготривале забезпечення виборчих прав ВПО можливе за умови внесення змін до Закону України «Про Державний реєстр виборців». Сутність таких змін може полягати в оптимізації порядку зміни виборчої адреси на адресу фактичного проживання.

Фахівці наголошують, голосування за теперішнім місцем перебування не має призводити до анулювання реєстрації за постійним місцем проживання, а також до позбавлення статусу внутрішньо переміщеної особи та будь-яких пільг, пов'язаних із цим статусом [5, с. 186]. Тому триває пошук можливостей законодавчого врегулювання цієї проблеми.

Так, 27 березня у Верховній Раді України зареєстровано законопроект «Про забезпечення доступу до виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та інших мобільних всередині країни громадян». Ним передбачається, що виборець отримає можливість звернутися із мотивованою заявою до органу ведення Державного реєстру виборців щодо визначення його нової виборчої адреси, незалежно від зареєстрованого місця проживання. Ця можливість буде стосуватися також інших мобільних всередині країни громадян, що сприятиме зниженню рівня конфліктності в суспільстві та підвищенню рівня участі громадян в голосуванні на виборах всіх рівнів [6]. На сьогодні законопроект знаходиться на стадії опрацювання в парламентських комітетах. Враховуючи, що в 2019 році заплановані чергові парламентські та президентські вибори прийняття законопроекту має відбутися вчасно.

Управління Верховного Комісара у справах біженців ООН підкреслює зв'язок між голосуванням на місцевих виборах і довготривалими рішеннями, і зазначає, що акт голосування може бути одним з ключових елементів інтеграції в місцеву громаду [2]. Дійсно сприяти інтеграції ВПО в громади може спільне вирішення актуальних політичних питань через участь у виборах, так і питань місцевого значення – через форми участі громадян у місцевому самоврядуванні.

Отже, для вирішення проблеми забезпечення виборчих прав внутрішньо переміщених осіб необхідно внести зміни до чинного законодавства щодо прав участі внутрішньо переміщених осіб у загальнодержавних місцевих

виборах. Для цього варто звернути увагу на міжнародні стандарти у цій сфері, враховуючи гарантовану Конституцією України рівність громадян.

1. Дурнева Т. *Виборчі права переселенців – бути чи не бути?* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ukr.lb.ua/blog/tetyana_durneva/316643_viborchi_prava_pereselentsiv-buti_chi.html.
2. *Позиція УВКБ ООН щодо українського законодавства стосовно ВПО.* UNHCR, the UN Refugee Agency [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unhcr.org.ua/en/2011-08-26-06-58-56/news-archive/2-uncategorised/1293vnutrishno-peremishcheni-osobi>
3. *Права внутрішньо переміщених осіб.* [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://helsinki.org.ua/prava-vnutrishno-peremishchenyih-osib/>.
4. Ковриженко Д., Пашкова Н., Савелій С. *Виборчі права внутрішньо переміщених осіб: проблеми та шляхи законодавчого врегулювання* / Ковриженко Д., Пашкова Н., Савелій С. // *Вісник Центральної виборчої комісії.* – 2017. – № 1(35). – С.48-53.
5. Павшук К. О. *Проблема забезпечення виборчих прав внутрішньо переміщених осіб в Україні : теорія і практика* [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://Vlduvs_2016_3_22.pdf
6. У Верховній Раді зареєстрували законопроект щодо захисту політичних прав ВПО [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://vpl.com.ua/uk/news/p3158/>

Завада Поліна Сергіївна

студентка Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
М-ЮД-623 навчальної групи

Науковий керівник:

Дзюба Ірина Вікторівна

заступник декана юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КАСАЦІЇ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Україна, як держава — учасниця Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, прийняла зобов'язання підтримувати конвенційні положення, серед яких є право кожного громадянина на справедливий і публічний судовий розгляд його справи цивільного характеру упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом (п. 1 ст. 6 Конвенції).

Ратифікація Україною Конвенції (17.07.1997 р.) означає признання положень Конвенції частиною законодавства України, що закріплено у ч. 1 ст. 9 Конституції України.

Норми Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод ві-